

*H M Konungen anländer till högtidssammankomsten i Börssalen
Foto: Cecilia Österberg*

Minnesteckningar över bortgångna ledamöter

av andre styresman generalmajor Erik Rossander

Avdelningen för luftkrigsvetenskap

Översten *Sven Platerud* avled den 9 november 2006. Hans närmaste är hustrun Karin och barnen Monica och Tomas med familjer.

Han föddes i Göteborg 4 maj 1926. Föräldrarna var polisman Roland Persson och fru Hanna, född Johansson.

Sven Platerud tog studenten vid Vasa Högre Allmänna Läroverk i Göteborg 1945, och utnämndes efter genomförd värnplikt och Krigsskolan Karlberg till fänrik vid Luleå luftvärnskår 1948. Efter några år återvände han till Göteborg och Göteborgs luftvärnskår, där han sedan skulle fullgöra huvuddelen av sin gärning. Han genomgick teknisk utbildning vid Militärhögskolans högre tekniska kurs 1954–56 och vid Chalmers Tekniska Högskola 1956–58.

Med denna utbildning som grund fick Sven Platerud många för luftväret betydelsefulla uppdrag som lärare vid Arméns Radar- och Luftvärnsmekanikerskola (RMS) men också, efter utbildning i USA,

som instruktör vid införandet av robotsystemet HAWK.

Sven Platerud var en ledare och truppficer i ordets bästa bemärkelse. Efter omväxlande tjänstgöring vid trupp och som tekniklärare vid RMS utnämndes han 1971 till chef för Luftvärnets kadett- och aspirantskola. 1976 utnämndes han till överste och chef för Luleå luftvärnsregemente, där han verkade under två år. 1978 vände han åter till Göteborg och då som chef för Göta luftvärnsregemente. Han hävdade med stor saklighet och stort engagemang sitt regementes och sina officerares intressen. Få chefer har med så stor tydlighet och uppskattning identifierats med sin stad och sitt regemente.

Sven Platerud hade ett stort idrottsintresse och var också en framgångsrik jägare och tävlingsskytt. Efter sin aktiva tid engagerades han ofta som ledare och var bl a styrelseordförande i Göteborgs och Bohusläns skytteförbund.

Sven Platerud var genom sin tekniska begåvning en stor tillgång för luftväret

under en dynamisk utvecklingsperiod. Som chef var Sven ett föredöme genom ett positivt och välvilligt ledarskap.

Sven Platerud blev ledamot av Krigsvetenskapsakademien 1977.

Avdelningen för militärteknisk vetenskap

Civilingenjören och marindirektören *Olof (Olle) Härlin* avled 7 juni, 2007. Hans närmaste är döttrarna Ann, Pia och Maria samt sonen Lennart med familjer.

Han föddes i Söderhamn 1922 av civilingenjör Axel H Härlin och dennes hustru Astrid Katarina, född Lindström.

Efter genomförda studier vid avdelningen för skeppsbyggnadskonst på Kungl Tekniska Högskolan, och efter ingenjörskurser i marinen antogs han som marinunderingenjör 1947.

Olle Härlin började sin tjänstgöring i marinen vid fartygsavdelningen på Örlogsvärvet i Karlskrona och arbetade därefter som divisionsingenjör vid ett flertal ubåtsdivisioner. 1950 blev han mariningenjör av 2:a graden och tillträdde en tjänst på Ubåtsbyrån vid Kungl Marinförvaltningen. Året därpå fick han tjänstledigt för anställning som chef vid marinavdelningen på Kockums Mekaniska Verkstad, och 1952 utnämndes han till mariningenjör av 1:a graden.

I början av 1960-talet anställdes Olle Härlin på Interconsult Inc i USA. Han byggde under denna tid upp ett värdefullt nätverk. En av hans förebilder och vän var den legendariske amiralen Hyman G Rickover, ansvarig för den amerikanska

ubåtsutvecklingen. Intresset för teknisk forskning ledde Olle Härlin efter hemkomsten till att bli marinens kontaktman vid Försvarets forskningsanstalt (FOA), där han deltog i många utredningar och analysgrupper och då bland annat i kommittén för ubåtssäkerhet.

År 1969 utnämndes han till överingenjör och chef för Ubåtsbyrån vid Försvarets materielverk (FMV) med kommendörs tjänsteställning. Olle Härlin ledde och deltog i utredningar om kärnkrafts- och bränslecelldrivna ubåtar, i vilka svensk industri aktivt engagerade sig. Han var en mycket engagerad ubåstekniker och en kraftfull pådrivare av satsningar på nya idéer och han blev den sammanhållande kraften, arrangören och inspiratören för alla som verkade i det svenska ubåtsvapnet. Otaliga var de sammankomster, samkväm och ubåtsjubileer som hade honom som idérik initiativtagare.

Kraven på ubåtssäkerhet medförde att marinen byggde upp Marinens Dykericentrum vid Berga under ledning av Ubåtsbyrån vid FMV. Sverige var vid denna tid tillsammans med USA och Frankrike världsledande, när det gäller den dykeriutveckling som är kopplad till ubåtssäkerhet. Olle Härlin initierade även många olika aktiviteter inom havsteknikens område via Styrelsen för Teknisk Utveckling (STU). I det sammanhanget var han bland annat mannen bakom ett samarbetsprogram mellan FOA och STU under 1980-talet med innebörd att anpassa militär teknik för civila tillämpningar inom industrin för olje-/gasutvinning till havs. När han sedan

blev ubåtsbyråns chef och ansvarade för ubåtskonstruktionerna kom hans förmåga till nytänkande och hans internationella kontakter till tydliga uttryck. Svenska konstruktionslösningar blev världsledande.

Man minns Olle Härlins starka engagemang för allt och alla, som hade något med svenska ubåtar att göra. Han var en vän, en teknisk visionär, en suverän organisatör och en genuin glädjespridare, inte minst genom sitt engagemang i Cigarrklubben Gustaf V.

Olle Härlin invaldes i Kungl Örlogsman-sällskapet 1966 och i Krigsvetenskapsakademien 1971.

Översten *Folke Nordenstam* avled den 15 februari 2006. Han efterlämnar närmast sönerna Björn, Christer och Hans.

Folke Nordenstam föddes i Torpshammar den 4 november 1908. Föräldrarna var disponenten Nils-Göran Nordenstam och läraren Margareta Magnusdotter.

Folke Nordenstam tog studenten i Falun 1927 och blev officer vid ingenjörtrupperna 1933. Efter genomgången utbildning vid Artilleri-och ingenjörhögskolans (AIHS) högre ingenjörkurs 1943 utnämndes han till kapten i Fortifikationskåren samma år. Han studerade sedan mineralogi, berggrundsgeologi, högre betongteknik samt kärnfysik vid KTH 1945.

Dessa studier ledde till att han fick befatningen som lärare i befästningskonst vid den då nyinrättade högre fortifikationskursen vid AIHS under tiden 1947 till 1951. Hans fortsatta karriär innefat-

tade stabschef vid fortifikationskåren under fem år, fortifikationsbefälhavare vid Stockholms kustartilleriförsvar och sedan vid VI. Militärbefälsstaben jämte Bodens fästning 1958–1966. Under tiden utnämndes han till överste 1961, och han blev slutligen chef för befästningssektionen vid Övre Norrlands militärområdesbefälstab 1966 till sin pensionering 1969. I samband därmed utnämndes han till Kommendör av Svärdsorden, första klassen.

Under sin tjänstgöring både som lärare och som stabsofficer gjorde han sig känd för att vara en sällsynt hjälpsam och mot yngre kollegor uppmärksam kamrat. Han hade alltid tid att lyssna och att bistå andra med råd och dåd. Han har helt enkelt karaktäriserats som en riktig ”hedersman”.

Hans stora kompetens inom fackområdet befästningskonst kunde han utnyttja som medarbetare i *Svensk Uppslagsbok* och i flera uppsatser som han skrev om Bodens fästning.

Folke Nordenstam var en friluftsmänniska med fiske som sitt främsta intresse och han var och förblev norrlänning i sitt hjärta. Han var också uppskattad medlem i Frimurareorden och i Rotary.

Folke Nordenstam fick ett långt liv och var vital in i det sista och reste från sin bostad i Brunflo för att hälsa på sina söner i Boden när han var väl över 90 år.

Folke Nordenstam invaldes i Krigsvetenskapsakademien 1953.

Avdelningen för annan vetenskap av betydelse för totalförsvaret

Civilingenjören och förre generaldirek-

tören vid Vattenfall *Jonas Verner Norrby* avled den 6 december 2006. Hans närmaste är hustrun Anna och dottern Eva med familj.

Jonas Norrby föddes i Ytterhogdal den 22 augusti 1920. Föräldrarna var affärsmannen Henrik Norrby och banktjänstemannen Eva Werner. Han tog studenten i Östersund 1939 och blev civilingenjör 1944 vid sektionen för Väg- och vattenbyggnad vid Kungliga tekniska högskolan (KTH). Samma år anställdes han vid Statens Vattenfallsverk och utnämndes till planeringsdirektör där 1962 samt till generaldirektör 1970. Han lämnade Vattenfall med pension 1984 och efterträddes av Carl-Erik Nyquist.

Jonas Norrby utsågs till hedersdoktor vid Chalmers 1984. Jonas Norrby har spelat en central roll i utformningen och uppbyggnaden av Sveriges internationellt sett unika elenergisystem. Under hans ledning fullbordades utbyggnaden av Lule älv till en av basresurserna i det svenska elproduktionssystemet. Han var också en av strategerna bakom satsningen på kärnkraft i Sverige när landet stod inför valet att annars komplettera elproduktionen med olja som bas. Han har också skickligt drivit utbyggnaden av elkraftnätet och arbetat för samverkan med de övriga nordiska länderna inom Nordel.

Norrby orienterade Vattenfall i riktning mot ett lönsamhetstänkande där vinsten skulle komma kunderna tillgodo i form av låga elpriser. Hans bidrag till den svenska industrins konkurrenskraft kom därigenom att bli betydande. Den stundtals inflamme-

rade energidebatten rörande kärnkraftens vara eller inte vara och vattenkraften med Vindelälven som symbolvärde hanterades av Norrby med lyhördhet för opinionen, objektivitet utifrån de tekniska möjligheterna och med personlig integritet. Jonas Norrby kom att inrikta Vattenfall mot en totalsyn på energin i samhällets tjänst och har på många sätt gett impulser till den energitekniska forskningen i landet. Han insåg tidigt att förbränning av fossila bränslen skulle bli ett av mänsklighetens största miljöproblem.

Jonas Norrby var också mycket intresserad av industri- och kulturhistoria och ägnade stor omsorg åt Vattenfalls historiska platser, bland andra Forsmarks bruk om vilket han skrev en bok som skildrar ryssarnas härjningar 1719.

Han uppskattades av sina arbetskollegor som en kraftkarl i ordets bästa bemärkelse, en varm personlighet och en föredömlig ledare. En av hans många insatser som dynamisk chef för Vattenfall handlade om jämställdhet och åtgärder för att intressera fler kvinnor för teknik och teknisk utbildning.

Jonas Norrby blev invald i Krigsvetenskapsakademien 1975.

Avdelningen för säkerhetspolitisk vetenskap

Ambassadör *Torsten Örn* avled den 24 september 2007. Hans närmaste är hustrun Mary, född Maule.

Torsten Örn föddes i Stockholm 1933 av överläkaren Wilhelm Örn och hans hustru Carin, född Nordstedt. Han blev Fil kand

HM Konungen åhör andre styresmannens minnesteckningar över bortgångna ledamöter i kretsen av anhängiga och akademiledamöter Foto: Cecilia Österberg

och Pol mag i Uppsala 1956 och antogs samma år som attaché vid UD.

Hans första utlandstjänst blev Rom och sedan New Delhi. Under hela 1960-talet ägnade han sig åt främst FN-frågor i omväxlande Stockholm och New York. 1974 utnämndes han till minister i Moskva och var från 1979 ambassadör i Tel Aviv. År 1983–86 var han ambassadör i Moskva och därefter chef för UD:s politiska avdelning 1987-90 för att sedan fortsätta sin utlandstjänstgöring i Bonn, Vatikanen och slutligen Rom 1996-98. Under perioden 1983 till 87 var han ordförande i UD:s antagningsnämnd.

Torsten Örn var allmänt mycket respek-

terad och uppskattad vilket medförde att han fick ledande befattningar i en rad organisationer som t ex Svenska Unescorådet, Svenska teologiska institutet i Jerusalem, domstolen i Geneve hos Organisationen för Säkerhet och Samarbete i Europa och Svenska Pro Venetia-kommittén. Han var också Senior Associated Member, St Antony's College i Oxford 1979. Efter pensioneringen blev han chef för OSSE:s verksamhet i Lettland år 2000.

Torsten Örn behöll livet igenom sitt stora intresse för internationella frågor i allmänhet och Förenta Nationerna i synnerhet. Under senare år var han aktiv som författare och föreläsare i firandet av FN:s

60 årsjubileum och högtidlighållandet av Dag Hammarskjöld 100 år.

Torsten Örn var en mycket flitig skriftställare. Under sina år vid FN-representation i New York skrev han boken *FN – världspolitikens spegel*. Den blev en bästsäljare som kom att användas i många upplagor vid våra universitet. För fem år sedan författade han boken *Varför diplomati?* som redovisar hur den internationella diplomatin vuxit fram som ett instrument för att hantera mellanstatliga relationer.

Han var även en mycket flitig och uppskattad medarbetare på *Svenska Dagbladets* kultursidor och i *Krigsvetenskapsakademins Handlingar och Tidskrift*.

Trots den svåra sjukdom som drabbade honom för ett år sedan fortsatte han att läsa aktuella böcker. Den sista bokrecensionen

skrev han för ”Gula Tidskriften” så sent som två dagar innan han dog.

Många inom och utom utrikesförvaltningen minns Torsten Örn inte bara som en erfaren och skicklig diplomat utan också som en vänfast kollega och uppmärksam samarbetspartner. Han blev ett föredöme för många yngre kolleger och i flera fall också en inspirerande mentor.

Han var en varm medmänniska med öppna sinnen och en diskret framtoning.

Torsten Örn invaldes i Krigsvetenskapsakademien 1983.

Fem goda kamrater och framstående ledamöter har lämnat vår krets. Vi saknar dem och tänker på deras anhöriga. Genom sina gärningar har de i hög grad levt upp till Kungl Krigsvetenskapsakademins motto: – *Fäderneslandets försvar – Mod och kunskaper*.